

Функціонування афікса –*maksızın* як стилістичного маркера у текстах офіційно-ділового стилю турецької мови

Г. Ю. Спотар-Аяр*, Т. А. Павліченко

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут Філології

*Corresponding author. E-mail:spotaranne@yahoo.com

Paper received 10.02.20; Accepted for publication 27.02.20.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2020-218VIII66-14>

Анотація. Ця стаття присвячена дослідженню функціонування афікса –*maksızın* як стилістичного маркера у текстах офіційно-ділового стилю, аналізу впливу комунікативної ситуації на частотність його використання. У статті систематизовано матеріал про компоненти морфеми, проаналізовано семантичні зміни складників, що відбулись внаслідок процесу граматикалізації та десемантизації.

Ключові слова: дієприслівник, стиль, офіційно-діловий стиль, граматикалізація, синтез, афікс.

Як відомо, функціонування певних граматичних одиниць для вираження окремих категоріальних ситуацій має на меті краще донести інформацію від мовця до реципієнта і таким чином досягти своєї комунікативної цілі. Комунікативна ситуація має безпосередній вплив на підбір мовних засобів та стилістичних маркерів.

Недостатня кількість матеріалів, пов'язаних власне зі стилістикою, наштовхує на думку, що в турецьких студіях наявна серйозна лакуна стилістичних досліджень. Необхідність у встановленні специфіки реалізації певних конструкцій у текстах офіційно-ділового стилю визначає **актуальність** нашого дослідження.

Метою цієї наукової розвідки є розв'язання питань щодо функціонування афікса –*maksızın* в якості репрезентатора офіційно-ділового стилю, превалювання цієї граматичної конструкції у вищезазначеному функціональному стилі та чинники, що на це могли вплинути.

Предметом дослідження є афікс –*maksızın* як граматична одиниця та значення, що він виражає.

Об'єктом власне тексти офіційно-ділового стилю турецької мови.

Наукова новизна роботи полягає у спробі проаналізувати й систематизувати наявну інформацію, подану вченими тюркологами, з приводу досліджуваної теми, та у визначенні особливостей реалізації –*maksızın* у рамках офіційно-ділового стилю.

Отримані дані, можуть бути використані в ролі наукового матеріалу в подальших наукових розробках у галузях стилістики й теоретичної граматики турецької мови, або ж навчальних підручниках та посібниках, що й складає **практичне значення** дослідження.

У турецькій мові наявні певні граматичні конструкції, що слугують в якості своєрідних маркерів певного стилю мовлення, оскільки помітна тенденція частотності їхньої реалізації в рамках певних ситуацій. В українській тюркології це питання було винесене С.В. Сорокіним, який у своїх працях проаналізував та систематизував знання про парадигму дієприслівників, встановив їх морфологічні та систематичні особливості, акцентував увагу на стилістичні функції.

Зокрема, за визначенням С.В.Сорокіна, конструкція –*maksızın* є заперечним дієприслівником способу дії II. Також, науковець відносить цей афікс до групи дієприслівників-синкретичних утворень [2; с. 227]. Натомість, турецький мовознавець О. Н.Туна пов'язує його з поняттям “квазі герундій”, “напів-герундій”, таким чином висувуючи певні сумніви, що-

до дієприслівникового характеру афікса [6; с. 128].

Форма –*maksızın* є формально синонімічною до форм –*madan* і –*mayarak* та повідомляє, що певна дія відбулася в незалежності від іншої, позначає категоріальні ситуації пов'язані з заперечною другорядною дією, має відтінок способу реалізації дії. Властивим цій конструкції також є реалізація відношення умовно-часового зв'язку між головною і другорядною діями, тобто вираження кондиціональних відношень у певних випадках. Втративши здатність реалізації темпоральної семантики, ця конструкція набула властивості позначення якості та способу дії [2; с. 30]. На від-міну від афікса –*madan*, що є першочерговим репрезентатором вищезгаданих значень, що й робить його часто вживаним, частота використання афікса –*maksızın* набагато нижча [9; с. 96].

Наявність кількох складових частин у конструкції –*maksızın* є проявом її синкретичного характеру й потребує аналізу.

Першою складовою частиною є афікс –*mak*, що позначає дію в чистому вигляді. Його особливістю є функціонування більше в якості віддієслівного іменника і виконання його синтаксичної ролі. Разом із тим, що ця форма є девербативом, вона здебільшого виражає саму назву процесу: “писати” – “писання”. У таких рамках афікс –*mak* за своєю природою не позначає суб'єкта дії [1; с. 468]. Варто зазначити, що в турецькій мові подібні ознаки мають афікси –*mak*, –*ma*, та –(y)ış. Морфеми, приєднуючи до себе вищезазначені афікси, набувають характеристик притаманних іменнику й виконують ті ж самі функції [14; с. 1268].

Другою складовою частиною є словотворчий афікс на позначення відсутності –*sız*, що застосовується у мові не тільки як антонімічна форма словотворчого афікса –*lı*, а й граматична одиниця, яка може утворювати прислівники. Додаючись до іменників, він може утворювати нові лексеми що належать до таких частин мови як іменник та прикметник. Свою функціональність він зберігає ще з давніх часів і свідченням цьому є той факт, що його наявність була зафіксована в Орхоно-Снісейських пам'ятках [3; с. 50].

Третьою складовою частиною є афікс орудного відмінка –*m*, що в сучасній турецькій мові має досить вузький спектр використання. Приєднуючись до лексем у турецькій мові, має здатність до формування прислівників стану.

Спираючись на праці Х.Едіскуна та Л.С. Левіцької,

Б. Хюнерлі проводить паралель між конструкціями – *maksızın*, та між конструкцією – *matın*, функціонування якої властиве пратюркській мові. Причиною цьому є їхня подібність з точки зору ситуативного використання та семантики. Між іншим, було встановлено, що форма на –*matın* прослідковується в пам'ятках давньої уйгурської мови[7; с. 720].

Схожа морфологічна будова, реалізована афіксом – *m* надає можливість аналізу у діахронічному аспекті способів та механізмів формування понятійного компоненту та семантики морфологічних одиниць.

Детальний аналіз семантики афікса – *m* в тюркології, дозволяє зробити висновки, що морфема частково зберегла свою семантику орудного відмінка, таку думку підтримують більшість тюркологів, зокрема у праці Б.Іпека, присвяченій цьому афіксу.

Під час періоду переходу від давньої анатолійської тюркської мови до османської мови афікс – *m*, який функціонував у формі – *n*, вийшов із ужитку. У давній тюркській мові зафіксовані випадки, коли цей же афікс виконував функцію на позначення дії, що відбулася сама по собі, без впливу зовнішніх факторів[8; с. 66].

Згідно з Б. Іпеком, за часів кипчакської та чагатайської тюркських мов спільним для них було поєднання афікса – *m* із часткою “*birle*”, що утворювало нову конструкцію – “*birle*”, і певним чином підсилювало їхні актуальні значення, свої твердження він підсилював прикладами: *Sohbetimeyamankişibirle (Kötüküşile sohbet etme!)* – Із лихою людиною не веди бесіди![8; с. 75].

У період давньої анатолійської мови до вищезазначеного способу використання афікса додався ще один у вигляді –*layın/leyin*. Було знову зафіксовано приєднання афікса – *m* до –*suz*: *Mu'teberdegülnamazniyetsüzün (Namazniyetedilmedenkılınrsamuteberolmaz)*. – Якщо намаз здійсниться без наміру, то він не буде вважатися дійсним [8; с. 76].

Цей приклад ілюструє схожість семантики цього афіксазі значенням афікса – *maksızın* у сучасній турецькій мові. Зараз у турецькій мові афікс орудного відмінка власне у вигляді морфем – *n* продовжує функціонувати лише в якості невід'ємної частини певних слів, кількість яких дуже обмежена.

Згідно з твердженнями З. Коркмаз, у турецькій мові є два видозмінені афікса – *n*, що мають дещо різні значення: коли один із них несе семантику орудного відмінка, інший формує прислівники стану, про які вже ішла мова. Вона стверджує, що через те, що в турецькій мові не була в наявності достатня кількість афіксів, які б могли утворювати приєднання, а ресурсний рівень афіксів для утворення прислівників також був низьким, через подібність виконуваних функцій, у мові відбулося своєрідне об'єднання між собою афікса, що функціонує як орудний відмінок і приєднується до слів подібних іменнику та афікса, що слугує для утворення дієприслівників[8; с. 68].

Б. Іпеком було наведено приклади з давньої тюркської мови, у яких афікс орудного відмінка – *m* виступає як синонімічна конструкція до “–*den dolayı*”. Наведені були також речення, де він слугує в якості позначення причини, або ж несе таку ж саму семантику що й “*yüzünden*”, або ж “*dolayısıyla*”. У реченні “*İgsizınadasızınturalım (hastaliksızzorluksuzyaşayalım)*”

(Давайте жити без хвороб і труднощів) увагу привертає здатність аналізованої нами граматичної одиниці, приєднавшись до афікса на позначення відсутності –*siz*, що за своєю суттю індикатором позначення заперечності в турецькій мові, переймати на себе роль прислівників на позначення якісних ознак стану[8; с. 69].

Афікс – *m* спостерігається й у складі слова *ansızın*, де, не дивлячись на його перебування у приєднаному стані до афікса –*siz*, значення, що утворилося після синтезу цих компонентів, дуже відмінне і не має нічого спільного із окремими значеннями зазначених афіксів, оскільки слово *ansızın* використовується для опису дії, що відбулася несподівано, раптово.

Відповідно до результатів наукових досліджень Б.Іпека, афікс орудного відмінка – *m* не використовується на сучасному етапі турецької мови, а лише підтримує своє існування в шаблонних словосполученнях та виразах, зокрема спостерігається в таких лексемах як “*yazın*”(влітку), “*kışın*”(взимку), “*öğlen*”(опівдні) і т.п. У подвоєннях типу “*ardınardın*”(задкуючи), “*içiniçin*” (нишком-тишком) афікс – *m* набуває характеристик прислівника стану. Такі ареали використання є своєрідними реліктами функціонування його з часів давньої тюркської мови[8; с. 66].

Продовжуючи тему щодо складових компонентів афікса –*maksızın*, варто звернути увагу на наявність в алтайських мовах афікса – *m*, що виконував функції дієприслівника, однак на сучасному етапі він активно використовується лише в чуваській та якутській мовах[7; с. 307].

Афікс –*mayın*, у складі якого ми також можемо помітити спільний компонент, був наявний у давній уйгурській мові та використовувався у письмовий пам'ятках тюркських мов огузької групи, однак у сьогоденні не використовується. Щодо значень, то ця конструкція виконувала у мові ті ж семантичні функції, що зараз позначають –*madan* і –*maksızın* [7; с. 312].

З приводу шляхів утворення цього афікса було висунуто багато науково обґрунтованих припущень. Тюркологи Ф.Г.Ісхаков та А.А.Пальмбах порівнювали цей афікс із формою –*baın* тувинської мови. М.А. Баскаков пов'язував появу афікса з результатом, що виник внаслідок об'єднання афіксів на позначення негатиції –*ba*, –*pe*, –*mez* дієприслівниковим афіксом –*um*[7; с. 312].

О.М.Щербак був переконаний, що між конструкціями –*mayın* та –*madın* певний зв'язок. З. Коркмаз, яка займалася дослідженням появи афікса –*madan*, що, як було зазначено на початку статті, є синонімічним до –*maksızın*, опиралася на думку, що форма –*madan* внаслідок фонетичної трансформації утворилася зі спільного для давньої тюркської та давньої анатолійської афікса –*madın*[10; с. 262].

Опираючись на отриману інформацію, можна припустити, що достеменно точний період виникнення афікса –*maksızın* в турецькій мові не було визначено, однак поява має бути зумовлена синтезом його компонентів. Граматикалізація субстантивованого афікса на позначення дії, який набув питомої частини ознак, що спостерігаються в іменниках разом із афіксом, що виражає відсутність як прояв негатиції та реліктового дієприслівникового афікса привела до появи конструкції –*maksızın*, яка в результаті взаємодії складових частин почала слугувати для позначення способу виконання

дії.

Як і більшість дієприслівникових конструкцій у тюркських мовах –*maksızın* не містить інформації про виконавця дії, оскільки не є фінітною формою, у більшості випадків референція на виконавця дії реалізується за рахунок синтаксичної позиції. Він не має темпоральних характеристик, тобто не повідомляє про час виконання дії, оскільки не містить в своїй структурі морфологічних показників часу. Пропонуємо розглянути функціонування аналізованого афікса на конкретних прикладах: *Bir Önceki Aya İlişkin Taksit ödenmeksizin, bir sonraki aya ilişkin taksit ödenemez* [4]. – Розстрочки за наступний місяць не можуть бути оплаченими без оплати платежів за попередній місяць.

Слід зазначити, що дієприслівник може реалізувати значення пасивного та спонукального станів, що актуалізує його використання у текстах офіційно-ділового стилю, основною з ознак якого вважаються пасивні конструкції.

Здебільшого в мові офіційно-ділових паперів використовуються нейтральні дієслівні форми, яким не властива емоційна експресія, а прояви надання висловленому суб'єктивної оцінки не є доречними. Наступний приклад підтримує цю ознаку мовного стилю: *Bankanın uyguladığı kurlar da meydana gelecekteki değişiklikler nedeniyle herhangibir bildirim yapılmaksızın bankanın tarafında uygulanır* [13]. – Зміни валютних курсів, внесені банком, будуть відразу встановлені без будь-якого повідомлення про це клієнта.

Використання форми –*maksızın* знову зумовлене його характеристиками, що унеможливають різнопланового трактування висловленого та спроби інтерпретувати текст на свою користь: *15 aylık sürenin sonunda işin tamamlanmamış olması halinde, süre uzatımında bulunmayacağına sözleşmeye iktisade vermeye gerek olmaksızın feshetmeye işveren yetkilidir* [15]. – У випадку, якщо робота не буде завершена наприкінці 15-місячного строку, роботодавець уповноважений продовжити строк або розірвати договір без необхідності надання додаткового часу.

Також, у процесі наукового дослідження, нами було помічене неодноразове використання зазначеної форми в поєднанні з дієсловом *olmak*. У залежності від контексту дієприслівник *olmaksızın* часто можна перекладати як “без...”. З огляду функціонування афікса –*maksızın* явним є те, що функціонально-семантичне поле негатиції, виражене афіксом –*sız*, є нейтральним у рамках його використання і, в основному, функціонує для збереження чітких прийомів подання інформації. Основна функція –*sız* полягає в характеризованні способу виконання дії: *Ancak; Bilgiyi İyiden Bilgiyi Alan Tarafın Sorumluluğuna İhtiyaç Duymadığı İçin Gizli Bilgilerin Zaten Biliniyor Olması veya Gizli Bilgilerin Bilgiyi Alan Tarafında Gizlilik Kuralları İhlali Olmaksızın Kamuya Açık Hale Gelmesi İçin Yukarıdaki Şartların Geçerli Olmamasıdır* [12]. – Однак, зазначені вище умови не будуть дійсними, у випадку, якщо Конфіденційна інформація вже відома Стороні, яка отримує цю інформацію, не вимагаючи цієї відповідальності, або якщо Конфіденційна інформація стає публічно доступною одержувачем цієї інформації без порушення прав конфіденційності.

Потенціал функціонування в офіційно-діловому

стилі афікса, що є предметом нашого дослідження, проявляється у тому, що він не є семантично навантаженим будь-яким емоційним забарвленням, а відсутність часових саме допоміжною рисою при використанні його задля вираження певного твердження.

У деяких ситуаціях можливе контекстуальне виділення конструкції –*maksızın* як своєрідного маркера на позначення кондиціональності. Однак, перебування його не в ядрі, а саме на периферії функціонально-семантичного поля умови, досить впливає на його функціонування, оскільки в межах такої ситуації для вищезгаданого афікса притаманним є вираження своїх першочергових значень:

Satıcının kusuru olmaksızın Alıcının ihmali nedeniyle olayın tapu işlerinin gecikmesi halinde gecikmeden dolayı meydana gelecekteki vergi artışı (alıcı vesatıcıya ait tüm artışı farkları) Alıcı tarafından ödenir [5]. – У разі несвоєчасного виконання робіт внаслідок недбалості Покупця, і якщо вини Продавця немає, збільшення податків і витрат у зв'язку з затримкою (всі різниці у цінах, що належать покупцю і продавцю) сплачується Покупцем.

Таким чином, спостерігається семантика кондиціональності морфеми –*maksızın*, яка реалізується в конкретних комунікативних ситуаціях, головне значення афікса не нівелюється, а вносить певні відтінки до висловленого:

Tedarikçinin kullandığı ambalaj malzemesi ek masraf olmaksızın

yasal hükümler uygulanacak şekilde temin edilmelidir [11]. – Пакувальні матеріали, що використовуються постачальником, повинні бути позначені і забезпечені відповідно до правових вимог без додаткових витрат.

Відсутність інформації про виконавця дії, але наявність реалізації семантики способу дії, що ми можемо спостерігати у прикладі вище, є підтвердженням реалізацією афікса семантичного відтінку покладання обов'язку, характерного для текстів офіційно-ділового стилю, зокрема для угод.

Отже, в результаті наукової розвідки щодо афікса –*maksızın* сучасній турецькій мові встановлено, що морфема виявляє високу частотність функціонування в текстах офіційно-ділового стилю, що спричинено низкою ознак, які вона набула внаслідок граматикизації афікса на позначення дії, що має характеристики іменника, разом із афіксом на вираження відсутності та дієприслівниковим афіксом.

Внаслідок процесу граматикизації відбулося формування єдиного понятійного субстрату в одному морфологічному показнику з трьох окремих семантичних компонентів морфем, які функціонували незалежно одна від одної протягом тривалого історичного періоду. Сформована цілісна семантика актуалізувала використання афіксу в офіційно-діловому стилі завдяки лаконічності та змістовності, яка однозначно відповідає вимогам цього функціонального стилю, а саме: відсутність інформації про суб'єкта дії, відсутність часових сем та будь-яких темпоральних характеристик, в результаті чого унеможливлення різнопланових трактувань та реалізація в своїй структурі конкретних тверджень. Спостерігається тенденція до субстантивізації певних лексем із цією морфемою та формування клішованих фраз, притаманних зазначеному функціона-

льному стилю. Також, використання *-maksız* сприяє стислому і чіткому викладу інформації, увага фокусується навколо повідомлюваного. Всі перелічені ознаки

стали причиною вживання афікса в якості першочергового репрезентатора і своєрідного маркера офіційно-ділового стилю в турецькій мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кононов А.Н. Грамматика современного турецкого литературного языка. – Ленинград, 1956. – 570 с.
2. Сорокін С.В. Турецька й українська мови в системі координат «ВИД – ЧАС – МОДАЛЬНІСТЬ»: Монографія. – Київ, 2009. – 341 с.
3. Bayraktar N. +SızEkininİşlevleriÜzerineBirDeğerlendirmeveDedeKorkutHi kayelerinde+SızEki // STAD SanalTürkolojiAraştırmalarıDergisi. – 2016. –s.47-53.
4. Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: http://www.emlakkonut.com.tr/_Assets/Upload/Images/file/ihaleilanlari/satisihale/PARK-MAVERA-2%20SOZLESME.pdf (дата звернення 17.01.2020 р). – Назва з екрана.
5. Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: <http://www.emlakkonutticariuniteler.com/assets-maslak/pdf/2-satis-vaadi-sozlesmesi.pdf> (дата звернення 23.05.2019 р). – Назва з екрана.
6. Gülsevin G. TürkiyeTürkçesindeBirleşik Zarf-Fiiller// AKÜ EğitimFakültesi. – s. 125-144.
7. Hünerli B. OğuzGrubuTürkLehçelerinde Zarf-fiiller// – Edirne, 2012. – 987 s.
8. İpek B. Türk Dilinde Vasıta Hâli// Türkiyat Araştırmaları Dergisi. – 2008. – №23. – s. 63-97.
9. Korkmaz Z. TürkiyeTürkçesiGrameri. ŞekilBilgisi. //– Ankara: TürkDilKurumuYayınları, 2009. – 1224 s.
10. Korkmaz Z. TürkiyeTürkçesindeki -madan I-meden<.-madin <- medin Zarf-Fiil (Gerundium) EkininYapısıÜzerine [E. ресурс]– S. 259-269. – Режим доступу до ресурсу: http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/zeynep_korkmaz_madan_zarf_fiil_eki.pdf
11. Tedarik Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: https://sturm-gruppe.com/wp-content/uploads/2018/04/TEDARIK_SOZLESMESI.pdf (дата звернення 17.01.2020 р). – Назва з екрана.
12. TTM TelekomGizlilik Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: <https://www.ttmtelekom.com.tr/pdf/TTM%20TELEKOM%20A.%C5%9E.-G%C4%B0ZL%C4%B0L%C4%B0K%20S%C3%96ZLE%C5%96MES%C4%B0.pdf> (дата звернення 18.01.2020 р). – Назва з екрана.
13. Tüketici Ödeme Hizmetleri Çerçeve Sözleşmesi 2015 [E. ресурс]: Режим доступу: <https://www.ing.com.tr/tr/ing/hakkimizda/engelsiz-bankacilik-sozlesmeleri/tuketici-odeme-hizmetleri-cerceve-sozlesmesi-2015> (дата звернення 19.01.2020 р). – Назва з екрана.
14. Yılmaz Y. {-mAk} ve {-mA} Eklerinin Hal Ekleriyle Münasebeti// Turkish Studies. – 2012. – №7. – s. 1267–1280.
15. Yürklenici ana sözleşmesi 2015 [E. ресурс]: Режим доступу: <http://www.havaisyapikooperatifi.com/wp-content/uploads/2019/05/HAVA%20C5%9E-ANA-Y%C3%9CKLEN%C4%B0C%C4%B0-S%C3%96ZLE%C5%96MES%C4%B0.pdf> (дата звернення 19.01.2020 р). – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Kononov A.N. Grammar of the modern Turkish literary language. - Leningrad, 1956.- 570 p.
2. Sorokin S.V. TurkishandUkrainianlanguageincoordinatesystem «Aspect – Tense – Modality»: Monography. Kiev, 2009. – 341 с.
3. Bayraktar N.An Evaluation of affix+Sız ItsFunctions and affix+Sız inDede Korkut Stories // STAD SanalTürkolojiAraştırmalarıDergisi. – 2016. – s.47-53.
4. Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: http://www.emlakkonut.com.tr/_Assets/Upload/Images/file/ihaleilanlari/satisihale/PARK-MAVERA-2%20SOZLESME.pdf (дата звернення 17.01.2020 р). – Назва з екрана.
5. Gayrimenkul Satış Vaadi Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: <http://www.emlakkonutticariuniteler.com/assets-maslak/pdf/2-satis-vaadi-sozlesmesi.pdf> (дата звернення 23.05.2019 р). – Назва з екрана.
6. Gülsevin G. Compound Gerunds in Turkish language// AKÜ EğitimFakültesi. – s. 125-144.
7. Hünerli B. Converbs In Turkish Dialectsof Oghuz GroupOğuz// – Edirne, 2012. – 987 s.
8. İpek B. Instrumental Case In Turkish Language// Türkiyat Araştırmaları Dergisi. – 2008. – №23. – s. 63-97.
9. Korkmaz Z. Grammar of Turkish Language. Morphology. // – Ankara: TürkDilKurumuYayınları, 2009. – 1224 s.
10. Korkmaz Z. On Structure of GerundiumAffix -madan I-meden<.-madin <- medinÜzerine [E. ресурс]– S. 259-269. – Режим доступу до ресурсу: http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/zeynep_korkmaz_madan_zarf_fiil_eki.pdf
11. Tedarik Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: https://sturm-gruppe.com/wp-content/uploads/2018/04/TEDARIK_SOZLESMESI.pdf (дата звернення 17.01.2020 р). – Назва з екрана.
12. TTM TelekomGizlilik Sözleşmesi [E. ресурс]: Режим доступу: <https://www.ttmtelekom.com.tr/pdf/TTM%20TELEKOM%20A.%C5%9E.-G%C4%B0ZL%C4%B0L%C4%B0K%20S%C3%96ZLE%C5%96MES%C4%B0.pdf> (дата звернення 18.01.2020 р). – Назва з екрана.
13. Tüketici Ödeme Hizmetleri Çerçeve Sözleşmesi 2015 [E. ресурс]: Режим доступу: <https://www.ing.com.tr/tr/ing/hakkimizda/engelsiz-bankacilik-sozlesmeleri/tuketici-odeme-hizmetleri-cerceve-sozlesmesi-2015> (дата звернення 19.01.2020 р). – Назва з екрана.
14. Yılmaz Y. The Relation With Case Affixes Of {-mAk} and {-mA} Affixes // Turkish Studies. – 2012. – №7. – s. 1267–1280.
15. Yürklenici ana sözleşmesi 2015 [E. ресурс]: Режим доступу: <http://www.havaisyapikooperatifi.com/wp-content/uploads/2019/05/HAVA%20C5%9E-ANA-Y%C3%9CKLEN%C4%B0C%C4%B0-S%C3%96ZLE%C5%96MES%C4%B0.pdf> (дата звернення 19.01.2020 р). – Назва з екрана.

Functioning of the *-maksız* affix as a stylistic marker in official document texts of Turkish language

G. Y. Spotar-Ayar, T. Pavlichenko

Abstract. This article is devoted to the study of the functioning of the *-maksız* affix as a stylistic marker in the style of official documents, to analyze the influence of the communicative situation on the frequency of its use. The article systematizes the material on the components of morpheme, analyzes the semantic changes of the components that have occurred as a result of the process of grammaticalization and desemantization.

Keywords: *converb, style, official document style, gramaticalization, synthesis, affix.*